1870. II. évfolyam. 88. szám. Csütörtök, május 5.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félév re 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.
Egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.
Hirdetési dij:
5 hasábos petit sorért 5 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen **hetenkint ötször**, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora **15 kr.**
Nagyobb terjedelmü, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a ***legolcsóbb árért.***
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön **30 kr.**
Előfizethetni helyben: ***Telegdi K. Lajos*** és ***Csáthy Károly*** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

A köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslat.

⊙) A királyi városok rendezését az 1848. évi XXIII. törvényczikk a népképviselet alapjára fektette.

A megyékre nézve pedig, melyek oly könnyen rendezhetők nem valának, az 1848. évi XVI. t. cz. kimondta, hogy ugyancsak népképviseleti alapon lesznek rendezendők.

Miután az 1848. évi vivmányok által a rendi kiváltságos válaszfalak nemes és nemnemes, ur és jobbágy közt, gazdag és szegény közt, a jogegyenlőség áldásai élvezhetésére nézve, lerontattak: természetes következményül és követelményül annak szüksége nyomult előtérbe, hogy az 1848. é. jogegyenlőségi vivmányok tovább fejlesztessenek.

De, a törvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslatban ez irányban nemcsak előrehaladást nem látunk, sőt óriási visszaesést tapasztalunk.

Az eddigi czikkeinkben kimutatott hátrányok közt kiválólag sérelmes, és visszaesést, hátrálást mutató rendelkezés az, miszerint a választóktól az egyenes választási jog elvétetik! S amellett a vagyonhoz kötött képviseleti jog hozatik be!

Midőn a törvényhatóságok képviseletére az adómennyisége jogositja a nagy birtokosokat, kik kiváló jövedelemmel rendelkeznek, ezáltal a népképviseleti jog alapjában meg van renditve, s az osztályrendszer gyülölt és veszélyes rendszere van visszaállitva.

Midőn pedig azon jog vétetik el a választóktól, hogy ezek egyenesen magok adhassák szavazataikat tisztviselői jelölteikre, s kényszerittetnek arra, hogy másokat bizzanak meg ezen joguk gyakorlására: ezáltal a választók önállósága és érettsége hozatik tagadásba.

Azok a bölcsek, kik félnek a szabadságtól s folyvást azon törik fejöket, hogy a nép jogait megszoritsák, hogy ezáltal saját hatalmukat növelhessék, és céljaikat könnyebben kivihessék, kitalálták a kétfoku választást is.

De, hála istennek, eddigelé ezen mód vagy csak a félönkénykormányok által szorongatott népeknél, vagy a katonai államoknál vétetett alkalmazásba.

Mert az alkotmányos szabadságérzet és a nemzetgazdászat tudománya ama módot tökéletesen elitélte.

Annak még van értelme, hogy bizonyos esetre, bizonyos cselekvény véghezvitelére meghatalmazottak választassanak, megszoritó utasitással ellátva.

Mint például az Amerikai egyesült államokban, az elnökválasztás alkalmával a választók nem szavaznak közvetlenül az elnökre, hanem választókat választanak.

De egy az, hagy a választók ezen meghatalmazása csak egyes esetre terjed ki; más pedig az, hogy az amerikai választó, midőn az elnökre adandó szavazat beadására választottját megbizza, tudja, hogy választottjának ki a jelöltje; mert a választó oly egyénre bizza szavazatát, kiről kétségtelenül meg van győződve, hogy az épen azt választja elnökül, kit ő akar; s az amerikai választott választók azon kötelezettséggel választatnak, hogy egy bizonyos egyénre adják szavazataikat; ugy, hogy az eredeti választó és választott választó közt mintegy kétoldalu szerződés köttetik.

Egészen másképen áll a dolog oly esetben, mely a törvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslat által czélzott hat évre szóló fölhatalmazásnál előáll.

Itt már nem egy bizonyos meghatározott esetre adatik a megbizás, hanem a törvényhatósági jognak 6 éven át gyakorlására; — arra, hogy a megbizott, tisztviselőket is válaszszon, akiket akar, s minden előforduló esetben saját belátása szerint járjon el.

A kétfoku választás ily esetre, ily terjedelemben, az egyes választókat illető jog gyakorlására vonatkozólag, nemcsak nem czélszerü, nemcsak nem jobb a közvetlen választásnál, hanem ennél sokkal hátrányosabb, sőt vészthozó.

Ugyanis az államgazdászati tudomány megszilárdult elvei kétségtelenné teszik, hogy minden államnak, mely miveltségre, szellemi és anyagi előhaladásra van hivatva, legfőbb kötelessége: az egyéniséget minél önállóbbá tenni; mert azon nemzet, melynek tagjai érzik önjogukat, s ki vannak képezve, hogy a gyámkodás bilincsét levetve, szabadon cselekedjenek, megőrzi önállóságát s függetlenségi kincseit, veszélyek közt is, s a mivelődés, és a szellemi és anyagi téren előhaladás utjain bátran tör előre.

Már pedig azáltal, hogy az eredeti választók megfosztatnak azon jogtól, miszerint akaratuk érvényesitésére saját magok adhassák szavazataikat, s e jog gyakorlását másokra kell bizniok: azon haszon és előny, amiért szavazatot kaptak, meg van semmisitve. Elvesztik önállóságukat; és a politikai tevékenység nem nyer tért; nem fejlik ki köztök a közszellem; politikai belátásuk nem érlelődik; elvesztik érdekeltségöket, tudományukat a közügyek, a haza, a szellemi és anyagi mivelődés iránt.

S ha igy a közönyösség gyökeret ver benne: nem fog gondolni utoljára azzal sem, hogy milyen egyénre bizza szavazati joga gyakorlását.

S a mások általi cselekvés utoljára elveszti önállóságát; mindent mástól vár, megnyugszik könnyen a történteken.

Szóval a tunyaság és közönyösség végre rabszolgacsoportot teremt, mely mindent a kormánytól vár, mindig csak parancsnak engedelmeskedik. . . .

És ha jön vész, vihar, mit csak önálló független polgárok volnának képesek elháritani a hazáról: az önállóságát vesztett szolga nép nem tud hevülni nagy tettekre, áldozatokra a hazáért! . . .

Ez a következménye a központositási rendszernek, ez az eredménye a politikai jogok megvonásának: ez a gyümölcse a jogegyenlőségi alapon nyugvó népképviseleti alkotmány megnyirbálásának.

Ha a törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat arra volna számitva, hogy ily gyászos eredmények álljanak elő, ugy czélját érné; de, fájdalom, midőn a kormány azt hinné, hogy saját hatalmát neveli, — végkép koczkára tenné a nemzetét! . . .

De él még a magyarok istene! S hiszszük, hogy a nemzet jó szellemét odáig vezérli, hogy ily halálos csapás elháritásán teljes lelkéből buzgólkodjék! . . .

Következményeiben iszonyu vészt rejt magában a népképviseleti alapot megdöntő törvényjavaslat.

Kell, hogy az egész nemzet sorakozzék annak elvetésére! —

= **Bécsben** az utóbbi napokban különböző hirek keringtek a csehekkel folytatott alkudozásokra nézve. E hirek szerint ő felsége a legrosszabb hangulatba jött, miután meghallotta az alkudozások megszakadását. Beust gróf állása állitólag megvan ingatva, s a császár igen türelmetlenül nyilatkozott mind Beust, mind Potocki irányában.

Ujdonságok.

, **Iskolai ünnepély.** Megható ünnep szinhelye volt ma a ref. főiskola udvara. Az uj épület alapkövét ma tették le. Ünnepélyes szinben viradt fel a kollégium is. A déli épületen nagy nemzeti lobogó diszlett; belől is az udvaron téres emelvény állittatott, s az innen felnyuló oszlopokon nemzeti zászlók lengettek; az alapba tett emlékszekrény helye a régi épület XVI-ik szobája ablakához, s az uj épület pinczéjének udvar felőli részén a pinczebejárásnál esik. Már kora reggel sereglett az iskolába a polgárság, nők és férfiak, öregek és ifjak egyiránt, lelkesülve a tudományok szent temploma iránt.

Az ünnepély kezdete, 10 óra előtt már jóval megtelt a főiskolai második udvar. Majd jött a püspök, Dégenfeld gróf, több egyházkerületi és iskolai elöljáró kiséretében, az idő előhaladtával megtört öreget lelkesen megéljenezték. Az ünnepélyt a főiskolai énekkar által elmondott karének nyitá meg, a közönség átalános figyelme között; ezt Balogh Péter püspök imádsága követé, érzékeny előadása megható volt. — Ezután az énnekkar énekelte: „Légyen te kőfalaidban, csendesség és jó békesség . . ." ez éneklés folyama alatt tétetett le az alapkő, mely után a püspök főpásztori szózata következett. Főpásztorunk e beszédében előadá, hogy tettel bizonyitsuk be, miszerint hivei vagyunk e főiskolának, és a derék szónok ura is lett szavának, mert rögtön 100 ftot ajánlott fel az épitési költségekre s ugyanezt teszi hátralevő éveiben is; elbeszélte továbbá, hogy városunk, iskolánk és egyházkerületünk jeleseinek emléket kell emelnünk, a mivelt kor kivánalma ez; különösen meg kell emlékeznünk az uttörőkről, kik a vallásujitás dicső korszakában küzdöttek egyházkerületünk igaz hivői mellett, s mint ilyenről tesz emlitést Mélius (Juhász) Péterről, az egykori debr. ref. püspökről, kinek szobrára ő szinte 100 ftot ajánlott fel. Hangos éljenzés követte szónok lelkesitő és buzditó beszédét. Utána dr. Török József, mint a főiskola legrégibb tanára tartott csinos alkalmi beszédet. Mindezen müvek egy kis füzetben megjelentek, s most a közönség kezein forognak. A beszéd végeztével az énekkar énekelt, végül pedig a közönség zengette el: Te benned biztunk . . . és Dicséret, dicsőség... kezdetü énekeket; befejezésül pedig Vörösmarti „Szózat"-a (Hazádnak rendületlenül,) daloltatott el. Ezzel a közönség a megható ünnepélyről haza távozott. Este a főiskola felsőbb tanuló ifjusága e nap emlékére nagy lakomát tart az iskola épületében.

— **A honalapitás ezer éves ünnepére** nézve Pestváros hatóságától érkezett átirat folytán városi közgyülésünk tegnap az átiratot küldötségnek adta ki véleményre, a városunk részéről e tárgyban teendők iránti javaslat végett.

, **Dégenfeld Imre gróf** a mai ünnepélyen tartott imát és beszédet tartalmazó, s az iskolában jótékony czélra elárusitott füzetekből 10 példányt vevén, azokért 100 ftot fizetett; ezenkivül több egyén is felyülfizetett.

— **A debreczen-miskolczi vasutvonalat illetőleg,** városunk azon kötelező ajánnlatot tette a consortiumnak, hogy ingyen engedi át azon téreket, a hola vonal közvagyonon megy keresztül, mely ajánlat nagy értéket képvisel, mert a vonal körülbelől egy mértföldnyi hosszuságban futja át a városi ingatlan közvagyonokat.

— **A mai egyházkerületi közgyülésen** Kovács Lajos választatott tanitóképezdei tanárrá, ki ezen állomást eddig ideiglenesen töltötte be. Ohajtandó lett volna, — hogy e fontos tanszék erős, a nevelésügy terén már gyakorlat által megedzett szakférfiuval töltessék be. Azonban a megtörtént tény s kivált a bizalom nyilatkozata felett birálgatásba ereszkedni ildomtalanság lenne, annyivalinkább, mivel az elválasztott tanárról s eddigi müködéséről ismerői igen kedvező nyilatkozatokat tettek.

Muzeum. Otrokocsi Végh János ur, — kinek buzgó figyelmében már máskor is részesült a muzeum — most ismét egy becses ajándékot küldött, a Törpe vagy Reznek Turokhak egy szinpéldányát, melynek egy tojó példány a a Bészler János ur szivességéből már évek óta birtokunkban van. — Fogadja érte a buzgó adományozó ur legszivesebb köszönetünket.

A muzeum egyébiránt vasárnaponként X—XII óráig folyvást nyitva áll a közönség számára.

Kovács János, tanár.

, **A vasuti vonat** e napokban Debreczen és Szoboszló között a sineken kószáló három lovat elütött, a lovak azonnal megsemmisültek, a vonat pedig tova robogott.

△. **A Tornayféle vendéglő kertje** Szombaton este fog megnyittatni, mely alkalommal Oláh Józsi ismert zenekara fog játszani. A vendégek ellátására szükséges előkészületek megtétettek.

— **Sürgönyforgalom** május 4-én a helybeli m. k. távirdai állomáson. A pénztárnál felvétetett sürgöny 60 db. megérkezett és kézbesittetett 64, felvett 197, kiadatott 197, összesen 518. Dobrowszky.

Meghaltak: máj 2. Közkórházban Bereczki Sándor 39 éves. 3. Cs. u. Nagy József leánya Eszter 9 hónapos ránggörcsben. 4. H. u. Böszörményi Lajosné Gombos Zsuzsánna 35 éves tüdővészben. Benedek Sándor, l. Piroska 10 éves tüdővészben.

Szinházi szemle.

** Utoljára nyitjuk meg e rovatunkat ezuttal, de most nem fogjuk az egyes előadásokat részletezni, csupán a lefolyt darabok sorozatát emlitjük fel. A tér szüke kényszerit e rövidségre.

Hetfőn apr. 25-én adatott: „Zsinónő" opera 5 felvonásban.

Kedden „Gerolsteini nagyherczegnő," operette Offenbachtól.

Szerdán „Mária Terézia és a jezsuiták" vigjáték 5 felv.

Csütörtökön „Lammermoori Lucia" opera.

Péntek „Ubrik Borbála."

Szombaton „Árgyil és Tündér Ilona."

Ez előadással az intendatura a jelen idény alatti müködését beállitotta. Itt helyén látjuk megemliteni, hogy a lefolyt szinházi élet egyes mozzanataira visszapillantunk még, történeti hüséggel vázolni fogjuk s észrevételeinket elfogulatlanul mondjuk majd el azok felett.

A N.-Váradra költözködő szintársulat javára volt még három előadás:

Vasárnap adatott: „Tékozló"

Hétfőn „Szép Heléna"

Kedden „A londoni koldusok"

A ház mindannyiszor zsufolásig megtelt.

Fővárosi értesitő.

** Batthyány ünnepélyes temetésének részleteit következőkép állapitotta meg a rendezőbizottság:

A gyászkocsi gazdag ékitményü leend, melybe hat fekete ló lesz fogva. Kocsis és fullajtár magyar gyászöltözetben; a lovak mindegyikét egy-egy magyar ruhás szolga vezeti. Ezenkivül hat gyászkocsi állittatik ki fekete lovakkal és gyászegyenruhás cselédséggel. A koporsó fehér márványból készül görög siylben. A muzeum nagy lépcsője és az oszlopok gyászszőnyegekkel vonatnak be. A ravatal a nagy gömbölyü teremben lesz felállitva s e terem is gyászszőnyeggel lesz bevonva. A zenekedvelők egylete müködni fog. A nemz. szinház igazgatóságát felkérik hogy az nap oly előadást tartson, melyben a zenekart nélkülözheti, ugyszintén a fővárosi dalegyletek is fel fognak szólittatni a közremüködésre. A temető bejáratánál a ferenczrendi szerzetesek fogadják a menetet.

** Sajtóper. A közvádló által Miletics Szvetozár ellen intézett sajtóperben a tárgyalás f. hó 12-én fog megtartatni a pesti esküdtszék előtt

** Gr. Széchenyi Ödön Budán szinte szándékozik tüzoltó egyletet alakitani, e végből meg is kereste már a városi hatóságot. A felszerelés a fizetett legénység tartásával 15000 frt az első évben, aztán 10,000 ft lenne.

** Némethy Irma k. a. tehetségét, ki jelenleg a nemzeti szinpadon vendégszerepel, a fővárosi kritika általában beismeri, hanem nem hallgatja el aztsem, hogy ő még azért nem bevégzett drámai müvésznő. Az anyag ugyan megvan nála, de nincs meg képessége körül a kellő világitás, melynek visszaverődő fénye mellett kitünnék annak valódi lényege Szerződtetését a lapok nem igen ajánlják.

** A Keglevich-féle sorsjegyek legközelebbi huzásánál a 66,719-ik szám ütötte meg a 10,000 frtos főnyereményt.

** Vértessy Arnold jó nevü beszélyirónk, ki a telet rongált egészségi állapota miatt Olaszhonban tölté, felüdülve visszaérkezett a fővárosba.

** Azerzsébettéri fabódét Wagner épitész 6 hét alatt hordatja el, ki az épületanyagért 6 ezer forintot fizet a városnak.

** Öngyilkosságok. Egy 78 éves mészárost találtak hetfőn este egy istálóban élettelenül, ki életuntságból akasztá fel magát. — Egy budai kereskedő meg akarta a napokban magát, mérgezni, de e tettében, még jókor megakadályozták. — Egy vivó mester szolgája hasonlókép a másvilágra igyekezett, de ennek szándékát már nem akadályozhatták meg. Felkötötte magát s midőn a vivóterem ajtaját — hol öngyilkosságát elköveté feltörték, csak hült tetemét vághatták le.

** Ujházy Ede kit közelebb szerződtettek a nemzeti szinházhoz, még e hét folytán mutatandja be magát, mint rendes tag, a fővárosi közönségnek. — Először a „Két pisztoly"-ban lép fel Stein sópénztárnok szerepében.

** Egy kocsis jól felhajtogatott a budai veresből valamelyik korcsmában s széles jókedvében elkezdett garázdálkodni, és a jelen volt vendégekkel verekedést kezdett, mely azonban rá nézve szomoruan végződött, amennyiben vérbefagyva hurczolták el a Rókus kórházba. Csaknem 30 kés szurás ejtetett rajta, szerencséjére egy sem talált nemesebb részt és igy megmaradásához van remény. Most legalább okul s nem fog többé kérkedni azzal, hogy ki a legény a csárdában?

** Carina k. a. a nemzeti szinpadon bevégezte szereplését s egy évre bucsut vett a fővárosi közönségtől, mely föllépte alkalmával szép tanujeleit mutatá a müvésznő iránti ragaszkodásának. Egy év multán azonban, ha a t. kisasszony más szinházzal kötött szerződése majd lejárand: az igazgatóság buzgalma folytán hihetőleg elfoglalja ismét azon fényes polczot, mely a nemzeti szinháznál reá várakozik.

** A gőzsikló april második felében 41,153 személyt szállitott. Az egész havi bevétel 7358 ft 48 kr. volt.

** A lánczhid megváltása ügyében e hó 9-én lesz a határozó nagygyülés. — melyen személyesen jelen lesznek báró Rotschild és báró Sina is.

Belföld.

, Képviselőválasztás. Tasnádon e hó 3-án Guti Benő (ellenzéki) választatott meg 1125 szóval; Papp Vazul (román) 690 szavazatot nyert, de pártja óvást tett a választás ellen.

, A hitelezők az ur házát sem kimélik. A rimaszombati izr. hitközség templomában az imapadok egy pesti hitelező részére lefoglaltattak.

, A tisztujitás érdekében erősen mozognak szerteszét a vidéken; több városban történt már, hogy a nép felszólitotta tisztikarát a lemondásra.

, Kassán Ujházy Ede mult hó 29-én bucsuzott el a közönségtől, V. Gergely pápa czimü darabban. A derék szinmüvész kedvencze volt ott is a közönségnek, s hiszszük, a fővárosi közönség is megfog vele elégedni.

, Öngyilkossági düh uralkodik Ujfejértón a fiatal szivekben; a mult hónapon át is öt leányzó kisérlé meg kivégezni magát kénsavval; három meg is halt, kettő még él.

, Honvédemléket akarnak Nagyszombatban létesiteni az ott elvérzett hősök emlékére, s ennek javára mükedvelői előadást is rendeztek, mely igen jól sikerült.

TÁRCZA.

Főiskolánk multjából.

Tiszteletes vénség! agg boltozatidnak alatta,
Megvallom, remegek, félve, nyakamba omolsz.
Hagyd azt, szóla az agg, panaszod már hallanni unom,
Vén nagyapád is már ellenem igy panaszolt.

E jellemző epigramma őriztetett kegyelettel a régi kollegium XII-dik lakszobája gerendáján, melyet — állitólag — Kölcsey Ferencz irt volna oda saját kezüleg. E sorokban igen találólag van az kifejezve, hogy a megénekelt épület eredetét titkos homály fedi.

Az iskola 1430—40 körül alapittatott Enyingi Török Bálint Debreczen földesura által, ki 1541-ben jobblétre szenderülvén, árvaságra jutott iskolánk is Majd a város atyái vették ezt gondjaik alá.

Csalatkoznék ki a mostani szerkezetében gondolná a régi iskolát is. Bizony akkor szegény volt az egyház, magok a papok — tanitottak, még pedig eleintén csak realis, később aztán felsőbb tudományokat.

1564-ben iszonyu tüzvész pusztitott, hamuvá lőn minden egyházi és iskolai épület. E szerencsétlenség több pártfogót gyüjtött az iskolának. Ezek közt első volt Bocskay fejedelem; ő adományozta 1610. jul. 20. a szepesi buzadézmát, oly kikötéssel, hogy minden holdtól adjon a szántóvető egy negyed buzát, vagy árpát,

Az ifjuság erkölcsi jellemzésére szomoritó adatunk van ezen időből, de az igazság érdekéből ezt sem szabad elhallgatnunk.

A kis „tudós tanoda" növendékei megnősültek 1648-ban. Szokolay István uram volt az igazgató tanár, kire haragudtak a diákok, s rá fogták, hogy valamit igért, és szavának nem állt. Ezért ütött ki a forradalom a coetusokban.

Kerekes Mihály uram volt a város főbirája; ehez futott rögtön az iskolai igazgató, hogy szépszerével igazitsák el a bajt. Kérték az ifjuságtól a lázongás vezetőit, de a mindenkor összetartó ifjuság megtagadta ezt. A tanács házi eszközökkel fegyverkezett népet zudit az iskolára; a kapu zárva volt. Belől is sorakoztak a háborura. Nagy lármával feleselgetett egymásnak a két ellentábor. Az ifjuság csak a praedikátori generális gyülés tekintélyére hivatkozott, mely felettök egyedül rendelkezhetett. A nép az iskola ajtajának rohant, s az be is tört. Ütötték, verték egymást; többen pedig megcsonkittattak. Ekkor adták ki a főbünösöket, kiket megkötözve börtönre hurczoltak.

Megtudta ezt Rákóczy fejedelem; vizsgálatot rendelt. A tanácsnak megkellett fizetni embertelen eljárásáért, de az iskolai törvényt is szigorubbá tették. Végre megbékélt a két ellenfél.

Hová lettek aztán a diákok nejei? — erről hallgat a krónika.

A tüzoltó diákok már régen is hiresek voltak. 1656-ban a város népe tüztől rettegett, s az ifjuság volt őrizetre szét a városban, hirdetve utczánként az ur biztató igéit is a kétségbe esett népnek.

1657-ben ismételtetett a verekedés a polgárok és tanulók között, két részeg diák miatt, kik „voltanak — jegyzetünk szerint — nem elei, hanem atyja a diáki seregnek." A diákokat beszoritották az iskolába, de ezek pár nap mulva (febr. 1.) a városházára rohantak, és ott miuden garázdaságot elkövettek.

Nem sokáig türhette ezt a városi tanács; febr. 15-én jegyzőkönyvbe tétetett az ifjuság erkölcsi sülyedése, még a jótéteményesek is „bárány-köntöst viselő farkasok voltak." Tornai István püspök uramnak azt is meg kellett érni, hogy a város kijelenté, miszerint e városban többé nincs a tanuló ifjuság számára hely. E határozat fokozta a diákok erkölcstelenségét; utoljára is a legnagyobb rész elcsapta magától az iskolát. Junius 7-kén 40 diák kivételével mind elüzeték a városról.

Ilyenek voltak hajdan a „scholabeli tudós ifjak." Szellemök ne is támadjon fel soha.

Az idő szelleme akkor olyan volt. Rendkivüli dolgok történtek. Ki gondolná, ha fel nem volna jegyezve, hogy 1606-ban még Debreczenben a városi tövises árok áthágója félkeze levágatásával lakolt meg? Ki hinné, hogy e nagy magyar város kálvinista diáksága is böjtölt, — még pedig nemcsak 1681-ben, hanem még a mult század végén is; és miért? — hogy a villám be ne csapjon, vagy hogy az isten haragját elforditsák magokról. Boldog együgyüség!

1660-ban nagy idő következett a debreczeni iskolára. Ugyanis, az állatias dühü basa, Szejdi Mehemet duló vad csapata pusztitotta Nagyváradot, hol ekkor a tiszántuli kerület legnagyobb ref. főiskolája volt; a város védelmében jelentékeny részt vett a tanuló ifjuság is, mely lelkesedésnek nagy részben áldozata lett, később pedig a tanodát sem szabad volt megnyitni.

E szerencsétlen körülmény veté meg a debreczeni iskola későbbi virágzásának alapját, midőn a váradi megmaradt tanuló ifjak (több, mint százan) Mártonfalvi György vezetése alatt Debreczenbe költöztek át, s itt telepedtek meg.

Ekkor ujjá varázsoltatott iskolánk, ezután — főleg az erdélyi fejeeelmek segélyezték ezt; — Báthori Zsófia, Bethlen Gábor s Apafi Mihály is nem kevesett áldoztak. Szervezetében is sokat változott és kollégiumi formát nyert, bár e nevezett csak a 18. században jött szokásba.

Nem kis mérvben szaporodott a tanulók száma 1671-ben, midőn Rákóczy Györgyné, fiával Ferenczczel a sárospataki iskolából a diákságot kizavarta, s az iskola épületét a németek kezére bocsátotta, s egyszersmind a papok és tanárok is kiüzettek; onnan az ifjuság nagy számmal sereglett városunkba.

Nem lesz érdektelen 1678-ból a tanárok neveit felirni, megjegyezvén, hogy főiskolánknak legelőször 1558-ban volt oly tanára, ki lelkész nem, csak egyedül tanár volt. Igazgató tanár Mártonfalvi György volt, rendes tanárok: Szilágyi Márton, Lisznyai Pál, Parnás Miklós.

Főiskolánk igen sokat daczolt a sorssal, a város nyomorában ama nehéz idők alatt hiven osztozott. De az iskola előjáróinak a város atyáival való egyetértése könnyiték a kor csapásait. Ha az iskola megszorult, gyermeki bizodalommal fordult a városhoz, és ez jó atyaként megosztá vele minden falatját. Ha végzett a diák, és nem volt pénze, hogy a külföld egyetemeit meglátogassa, a város akárhányszor adott 100—150 tallért — uti költségül.

Midőn Debreczen az 1715-dik évi országgyülésen szabad királyi várossá emeltetett, virágzóbbá lett az iskola is. A mult század elején ugyan (1704) már ide sereglett a nagy vidék ifjusága, már akkor a város jegyzője felemlité naplójában, hogy „feles a diákság minden felől." Szükség volt a tanárok megszaporitására is.

A német háborgatta ez idő tájt Debreczent. 1705-ben október 19-én elüzetvén a város népe, menni kellett a diákságnak is. És mi történt itthon az iskolában? Elpusztitották a legféltettebb kincset — a könyvtárt. Összetépték a könyveket. Szétzuzták még a kályhákat is.

Sok viszontagságon keresztül megérte a régi kollégium a XIX-ik századot is. De csak bepillanthatott ebbe, mert — már ezeket jól tudjuk — tüzvész emészté fel a tudományok e szent csarnokát.

Az ócska épület már csak részben áll fen, az ujnak meredeznek téglafalai. Most rejtették oda az alapkövet. Ugyan, lesz-é ember valaha, ki azt ismét látni fogja?

Mi akkor már porok leszünk. Nem fog senki emlegetni. A mulandóság örök titka lesz nevünk.

De, hadd menjünk mi rendeltetésünk nyughelyére, csak te állj fen rendületlenül, tudományok szent csarnoka! Csak te virágozzál örökre dicső hazánk üdveért, óh ifjuságunk édes küzdelem-tanyája!

Szatmári Károly.

*** Váratlan meglepetés. — Szatmárról a következő megható eseményről értesülénk: Itt e megye egyik falujában találta K. K. ref. tiszteletes urat 1848-ban a jogvédelmi harcz. Még akkor teljes erejében élő, mondhatni, fiatal ember volt. A csatazaj hivó szózatára ő sem maradt tétlenül, és jutalma lőn honszerelmeért neki is a — számüzetés. Elment bucsuzatlanul. — Itthon hagyta nejét, és egyetlen kedves gyermekét, ki még a bölcsőben ringott. A gyermek nem látta soha édes apját, hirt sem hallott felőle, az özvegy anya is elhunyt, fia egyedül maradt a világban. Év év után repült, a fiu nőtt, csak mástól hallotta, hogy neki szülei is voltak. Tanulói pályára lépett az ifju, s tanult szorgalmasan a maga kenyerén. És talán — jósága jutalmául — az isteni gondviselés egy szép ajándékkal lepte meg a feltámadás ünnepére. — Apjától kapott levelet, Szatmárról. Az ifju (debreczeni diák) hazafelé jött ünnepi követségbe, az apa elébe ment. Szembe találkoztak. Egyik sem ismerte a másikat, és egy rokon mutatá be őket egymásnak. Elállt mindkettő szava; az apa csak huzamos idő után jött szóhoz s ezt mondá: „Amerikából jövök fiam!“ — Azon örömkönyek, melyek az ősz apa és fiu szemeiből arczaikra gördültek, nyilván bizonyiták, hogy a husvét ünnepe senkinek sem hozott több örömet, mint nekiek. Az ég tartsa meg a honfiui gondokban megöszült apát a haza és fia örömére sokáig.

*** Alföldi uti kép. Pankota határán (Aradm.) oly kitünö utak vannak, — hogy a postakocsit a minap négy ökörrel kellett a sárból kivontatni.

*** Egy gyilkost fogtak el legközelebb Nagy Szombaton, ez az ember már harmadszor ontott vért felebarátjából, mint maga bevallotta.

Irodalom.

*** Egyházi beszédek Irta Tompa Mihály, hanvai ref. lelkész sat. Első füzet. Második kiadás. Ára 1 ft 64 kr. Miskolcz Fraenkel B. tulajdona 1870. Huszonnégy, különböző alkalomra irt egyházi beszédet foglal e könyv magában. Ismertetésére nézve nem mondhatunk nagyobb dicséretet, mint hogy — Tompa irta. Az egyház tiszta lelkü szolgája, a költő ékesszólásával hirdeti az urnak igéit; nyelvének kettős meggyőző erejével áthatja az igaz hivő lelket. Az emberiség s a természet örök törvényeit gyönyörködtető összhangzásba hozza a vallás szabályaival. Egyszóval, Tompa müvelt keresztyének számára irta egyházi beszédeit. Ajánlása, ugy hisszük, felesleges volna. Kapható e jeles beszédeket tartalmazó könyv ifj. Csáthy Károly helybeli könyvkereskedésében is.

Külföld.

(Franczia ország.) A Napoleon császár élete ellen irányzott merénylet nagyban foglalkoztatja a sajtót, melynek egy része nem akar hitelt adni az összeesküvésről szóló híreknek. Mi tegnap közöltük pár lap véleményét ez ügyben, s azért most hallgassuk meg, hogyan ir a franczia hivatalos lap e merényletről. Közelebbi számában ugyanis e lap következő czikket hoz:

„A forradalmi párt taktikája ismeretes. Abban áll ez, hogy incriminálja a kormány minden tényét. Ha e párt lázadást kisért meg, ugy azt állitja, hogy a rendőrség idézte azt elő. Ha összeesküvést szervez, ismét azt mondja, hogy a kormány találta azt ki. Egy ember azon perczben fogatott el, midőn alkalmat keresett a császár megölésére. Ez ember bevallja bünös tervét, s egy bizonyos sajtó ennek daczára is tagadja a merényletet. Bombák találtatnak. Azt mondják, hogy a rendőrség készitette azokat. De az, ki azokat öntötte, fölfödöztetett, és pontos fölvilágositásod. Megfogja-e ez győzödtetni a hitetleneket? Nem, mivel szeretnek hitetlenek lenni. A kormány kötelessége megóvni a közönséget mindenféle választási cselfogás ellen. A kutatások erélyesen folynak, és miután az uj merénylet következménye a februári összeesküvésnek, nem soká alkalom fog adatni a közvéleménynek, miszerint méltányolja a kormány föllépését.“

Ollivier franczia igazságügyminister már megint egy nyilt levelet tett közzé. Ezuttal a „Moniteur“-ban szólal föl, hogy megczáfolja a reaktto bekövetkezéséről szóló híreket. A minister többek között igy szól: „A kormány kijelentette a népnek, hogy mi sem a reaktiót, sem a forradalmat nem akarjuk, hanem a szabadságot. Van-e valaki, ki erre azzal felelt volna, hogy a reaktiót akarja? Nem; de vannak nehányan, kik „forradalom“ szóval feleltek. Ne nyugtalankodjatok tehát a reaktio miatt, melyet senki sem tanácsol, hanem foglalkozzatok inkább e forradalommal, mely semmiféle eszköztől sem retten vissza. A szabadság csak akkor forogna veszélyben, ha a nép hidegen fogadná a szabadelvü plebiscitumot. De ha a nép azt roppant többséggel fogadja el, miről nem is kétkedem, akkor a szabadság visszavonhatlanul megvan alapitva Napoleon császár oltalma alatt.

(Olaszország.) Az olasz kamara el van halmozva törvényjavaslatokkal. Servadio el akarja törültetni a bankjegyek kényszerfolyamát 1871-diki január elsejétől. Alvisi rendkivüli családi adót javasol, mely három éven át 150—200 millió frankot jövedelmezne az államnak. — A képviselők a kamrán kivül is élénk tevékenységet fejtenek ki. Igy Ferrari képviselő Milanóban az atheismust hirdeti, s a népet harczra hivja a papismus ellen. Az ember vallása szabadsága legyen — mondja Ferrari.

(Anglia.) A marathoni rablógyilkosság még mindig nagy zajt üt az angol sajtóban, mely a legerélyesebb föllépést sürgeti Görögország ellen. Az angol alsóház május 4-iki ülésében Otway államtitkár kijelenté, miszerint Clarendon lord elrendelte a középtengeri hajóraj elindulását a görög tengerpartra. Az államtitkár azonban kijelenté, hogy egyelőre további fölvilágositásokat nem közölhet a házzal. Egy lapnak azt irják, hogy a görög kormány érzi a marathoni gyilkosság sulyos következményeit és féleg attól tart, hogy a védhatalmasságok megfogják szállni az országot. A bécsi görög követ legalább ily aggodalomnak adott kifejezést.

Különfélék.

— Nagy szerencsétlenség. Egy szerencsétlen apát roppant veszteség ért az Elbe folyón Hitzakker mellet; egy nő két gyermekével egy kis csolnakban élelmi szereket szállitott férjének az Elbén levő nagy vitorlás hajóra, melyen férje tovább utazandó volt; midőn a csolnak a nagy hajó közelébe ért, az ugy ebbe ütődött, hogy a csolnak elmerült s a nő és két gyermeke menthetlenül elvesztek, a szegény férj szeme láttára.

= Soknejüség a mormonoknál. Tudvalevő, hogy a mormonoknál a soknejüség nem csak meg van engedve, hanem az valási tekintetből igen dicséretre méltó dolog. Ha már a mi fogalmaink szerint az is igen helytelen dolog, hogy egy férfinak több neje legyen, sok esetben még olyas körülmények is fordulnak elő, melyek az ily házasságokat előttünk a legbotrányosabb szinben tüntetik föl.

Néha egy férfi két három nővért vesz nőül, s ez még hasznos dolognak tartatik, mert a nővérek legjobban kijönnek egymással, de van olyan eset is, a hol egy férfi az anyát és leányát veszi nőül.

Ily esetekben aztán igen nehéz a születendő gyermekek egymáshozi rokonsági fokozatát meg határozni.

A mormonnők már türhetetlennek tartják ezen állapotot, s a sóstavak partján valószinüleg nőlázadás fog kitörni, mely az egynejüség helyreállitását fogja feladatul kitüzni.

Legujabb.

— Páris, május 4. A balpártiak bizottmánya és a demokraták elhatározták, hogy felhivást bocsátnak ki, melyben a gyilkosságot mint politikai eszközt elvetik; a felhivás egyuttal óvja a népet attól, hogy kétértelmü és ellenmondásokkal teljes összeesküvési hirek által magára befolyást engedje gyakorolni.

— Krakkó, máj. 4. A „P. P.“ annak szükségességét mutatja ki, hogy a jelenlegi bécsi ministeriumot támogatni kell, minthogy Potocki kiküldése kiválólag ausztriai. A nevezett lap forrón óhajtja a csehekkel való kiegyezést; A nevezett lap Galiczia számára egy miniszternek az országos kormány automiáját kivánja.

— Florencz, május 4. Sicilia kormányzója csapaterősbitéseket kért, hogy a nyugalmat és rendet a szigeten fentarthassa.

— Bukurest, május 4. Kormánykörökben azt hiszik, hogy az uj cabinet megnyugtatólag és jótékonyan fog hatni a már nagyon is zilált helyzetre, minthogy annak tagjai meglehetősen befolyásos egyének.

Nyilttér.

Miután nevem alatt több esetben hamisitott szirup hirdettetik és árultatik, ennek folytán kötelességemnek ismerem, jelen hirdetésem által a t. cz. közönséggel tudatni, hogy az általam már évek óta a legkitünőbben készitett

Pagliano-szirup

csupán és **egyedül** az e végett felállitott saját főraktárból **Raftl Józsefnél** Bécsben Operaring 17. sz. a. kapható, és daczára az agio magasságának egy üveg 1 frt 39 krral, 1 tuczat pedig 15 ft 50 krral árultatik és küldetik szét.

Továbbá a valódi és hamisitlan eredeti **Pompadour Pasta**, egy doboz 1 ft 30 krral.

Valamint a leghiresebb **fonadék-kenőcs** (Flechtensalbe), egy doboz ára 1 ft 30 kr.

Gyáramból Florenczből csupán oly megrendeléseket teljesitek, melyek legalább is 100 palaczkra szólnak. Ismét eladók a bécsi főraktártól is különös **dijelengedésben** részesülnek.

Ezen egész Európában hiressé vált haziszert feleslegesnek tartom még jobban feldicsérni, melynek sok ezer egyén köszönheti egészsége helyreállását, miről több ezer bizonyitványaim vannak, ezekből csupán a legjelesebb szaklapokban mint a „Wiener medizinische Presse“, ugy a „Debatte“ és „Wiener Lloyd“-ban megjelent hálanyilvánitásokra utalni elégségesnek tartom.

N. B. Minden palaczk használati utasitással van ellátva. **Pagliano tanár** Florenczből.

A főraktár létezik: Raftl Józsefnél, Bécsben Opernring 17. sz. a. Öt tuczat 60 frtért. Másodeladók különös rabattot nyernek.

N. B. Minden palaczknak pecsétemmel kell ellátva lenn'e, minden más jelvénynyel ellátott üvegért kezesség nem vállaltatik. 64. 10—12

Bécsi tőzsde, máj. 5. Cs. arany 5. 86. ezüst 121.—

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**

Szerkesztőtárs: **Borostyáni Nándor.**

HIRDETÉSEK.

A DEBRECZENI IPAR és KERESK. BANK

vesz és *elad* mindennemü *állampapirokat, ipartársulati részvényeket, elsőbbségi kötvényeket, szelvényeket,*

arany és ezüstpénzt. 188. 1—58

Elád sorsjegyeket részletfizetésre,

szervez a legkedveltebb magyar és osztrák sorsjegyekre **játéktársaságokat, ajánlatik**:

Hitelintézeti sorsjegy, évenkint 4 huzással, **1864. államsorsjegy**, évenkint 5 huzással,
250,000, 200,000, 50,000, 40,000 frt 250,000, 220,000, 200,000 frt
főbb nyereménynyel, **12 ft vagy 10 ft** főbb nyereménynyel, **10 vagy 8 ft**

havonkénti részletfizetés mellett,

ugy egyes darabonkint, mint társaságban 10 darabra.

Mint egyikét a legelőnyösebb és legszolidabb vállalatoknak ajánlja aluljegyzett bankczég a *Hamburg államtól engedélyezett és biztositott* **nagy**

pénzkisorsolást

több mint egy millio 718,000 tallérral.

A legmagasabb nyerési esély tesz.

250,000 m. **vagy** ***100,000*** **ezüst tallért.**

A főnyeremények: *150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25.000, 2: 20,000, 3: 15,000, 4: 12,000, 1: 11,000, 4: 10,000, 5: 8000, 7: 6000, 21: 5000, 3: 4000, 35: 3000, 126: 2000, 5: 1500, 4: 1200, 205: 1000: 255: 500, 2: 300, 353: 200, 13,200: 110* stb. stb. *márka*; összesen több mint *26,000* nyeremény fog nehány hó alatt tervszerüség kihuzatni.

A kihuzott sorsjegyek felénél többel: *nyeremény jár.*

Az oszlet bekuldetvén, szétküldök *„eredeti sorsjegyeket“* a **május 18. és 19-én** megtörténő huzáshoz következő szabott árakon:

Egy egész **8** frt, egy fél **4** frt, egy negyed **2** frt osztr, bankjegyekben, a *legpontosabb* szolgálat biztositása mellett. — Minden résztvevő tőlem az *államtól btztositott eredeti sorsjegyeket kapja kezéhez*; miuélfogva *össze nem téveszthetők azok a tiltott igérvényekkel.* Az eredeti terv minden megrendeléshez *ingyen* mellékeltetik, és a nyeremény pénzek, valamint a hivatalos nyereménysorszám-jegyzék pontosan megküldetnek.

Azon bizalom folytán, melyet e sorsjegyek rövid idő alatt kivivtak magukuak, jelentékeny megbizásokat várok, és a legkisebb megbizások, a legtávolabbi vidékekre is, pontosan teljesittetnek. Sziveskedjenek tehát az illetők *mielőbb bizalmasan és közvetlenül* aluljegyzetthez fordulni 185. 2—8

Adolf Haas,

állami banküzlete Hamburgban.

Egy külön szoba

kismesterutcza elején, **butorral** vagy anélkül **pünkösttől** kiadó, értekezhetni **hatvanutcza 1546. sz. háznál** a kuttal szembe, kedvező feltétel mellett ugyanott 183. 2—3

koszt is kapható.

ÉRTESITÉS.

A „Victoria“ biztositó-társaság

alulirott vezérügynöksége tisztelettel jelenti, miszerint a társaság debreczeni főügynökségének vezetésétol t. ***Geréby és Hannig*** urak barátságos egyesség folytán f. évi április 30-án visszalépvén, ugyan e főügynökség tovább vezetésére

tekintetes Borsos Ferencz ur nyeretett meg.

Kelt Pesten, április 29. 1870.

A „Victoria“ bizt. társaság vezérügynöksége Pesten
Galgóczy I., Polyák Béla.

Tisztelettel hivatkozván vezérügynökségem fentebbi közlésére, szerencsém van jelenteni, miszerint f. évi május 1-én **piacz 1759. sz. Andaházy Szilágyi-féle házban** főügynökségi irodámat megnyitom s ugyanott, valamint társaságomnak a főügynökségi kerületemhez tartozó észak-Bihar-, Szathmár- és Ugocsa megyékben, a Hajdu és Nagykun városokban létező ügynökségei által mindennemü a) **tüzvész elleni**, b) **jégverés elleni** biztositásokat a legjutányosabb feltételek és dijazás mellett elfogadok. — Különösen bátorkodom pedig a t. gazdaközönséget azon körülményre figyelmeztetni, hogy társaságom e f. évre már kibocsátott **jégbiztositási dijszabályának** dijtételei, bárha már magukban véve is lehető — semmi más biztositó-társaság által felül nem mult — jutányossággal vannak meghatározva, ezenkivül a „Victoria“ a kukoricza, gabna és repcze biztositások dijaiból még

teljes tizszázlólit leenged,

a nagyobb biztositásokat pedig külön — központi irodámban, vagy vidéken az egyes ügynökségeknél megtudható — jelentékeny kedvezményben részesiti.

Felhasználom ez alkalmat még, a t. biztositó közönséget a társaságom által nyujtott azon különös kedvezményre is figyelmeztetni, melyhez képest a „Victoria“ mindazon biztositó félnek, aki terményei jég ellen biztositása mellett egyidejüleg **épületeit is tüz ellen** nála biztositja, azok rendes dijából szintén tizszázlóli dijelengedést nyujt.

A „Victoria“ biztositó-társaság biztositó alaptőkéje a volt „Ország“ biztositó-intézetnek hozzá beolvadása által **teljesen befizetett egy millio forintra o. é.** emelkedvén, ugy e jelentékeny alaptőkében, de már magában e beolvadásban is szilárdsága iránt elég biztositékot nyujt, a kárrendezések körüli pontossága és méltányossága iránt pedig már több éves multja kezeskedik.

Kelt Debreczenben, április 30. 1870. 182. 5—6

A „Victoria“ biztositó-társaság főügynöksége Debreczenben
Borsos Ferencz.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Néhai özv. Botka Lajosné és néhai Morvay Ida férjezett Gerzon Ödönné hagyatékaikhoz tartozó **ingóságok**, u. m. **házi butorok és eszközök. ágynemüek, fehérnemüek és többféle tárgyak *kismester-utczán 1118. sz.*** a. levő Botka-féle háznál f. évi ***május 9***-én d. e. ***9 órakor.*** szüség esetén több napon is tartandó önkéntes nyilvános árverésen el fognak adatni. 189. 1—3

Kelt Debreczenben, május 3. 1870.

Balkányi Sz. Lajos,
törv.széki tanácsos.

Eladó ház.

Nagypéterfia utczán 853-ik sz. a. ház 5 hold 1300 □ öl kiterjedésü házutáni földjével szabad kézből eladó.

A venni szándékozó értekezhetik iránta a háztulajdonossal, vagy ügyvéd Simonffy Sámuel urral. 174. 3—3

ELADÓ HÁZ.

A nagyhatvan-utczán 1538. sz. a. cserepes ház,

mely több hasznos épülettel s czélszerü deszkaszinekkel el van látva, és mely tágas udvaránál fogva is igen jövedelmezővé tétethetik, sőt gyár, vagy nagyobbszerü laktanyául beépithető, közel levő 30 és fél öl házutáni földdel örök áron eladó. Értekezhetni a bent lakó tulajdonossal. 170. 2—3

Ásványvizek

természeti valódiban, u. m.

budai, czigelkai, csizi, egri, gleichenbergi, halli, iványdai, karlsbadi, maribadi, parádi, szolterviz, polonai, szolyvai és szulinyi,

az elő nem soroltak előleges megrendelés utján kaphatók jutányos áron 164. 1—

Geréby és Hannignál.

Sószállitási hirdetmény.

Itt helyben a vasuttól — városradulczában, a dohányfelügyelőség épületében levő sóraktárakba egész éven át leendő

sóbeszállitás

elvállalása iránt ajánlatok tehetők irásban, vagy Pestre a magy. k. központi sóüzlet igazgatóságához intézve, vagy pedig itt helyben a m. k. sóhivatalhoz **május 9-éig**; minthogy az ajánlatok tárgyalása azon hó 10-én fog megtörténni. 180 2—3

A vállalkozni kivánó bővebb felvilágositást nyerhet a beszállitás módozatai iránt a helybeli m. kir. sóhivatalnál váradutczán.

POPP J. G.

gyakorló fogorvos urnak Bécsben.

Stadt, Bognergasse Nr. 2.

Stronsdorf, 1868. nov. 21.

Közel három éve már, hogy egy **rendkivül alkalmatlan csüzos fogfájásban szenvedek**, mely ősszel és télen (a gyakori időváltozás következtében) mindig nagyobb erővel lép fel; e végett már több izben ratattam számba nadályokat, minek következtében mindig tömérdek vért vesztettem. Roppant halmaz szájvizet használtam már el (ugy a helybeli gyógyszertárból, valamint a vidékiekből is, s a kik biztositottak, hogy szájvizük, jóságra nézve, semmivel sem áll hátrább Popp Anatherin szájvizénél,) mindazáltal a nélkül, hogy azokkal csak a legkisebb eredményt is elértem volna; ennélfogva tisztelt Popp fogorvos ur, most már azon kéréssel fordulok önhöz, hogy ezen levelem vétele után sziveskedjék nekem egyelőre két üveggel küldeni az ön föllülmulhatlan Anatherin szájvizéből, használati utasitással, utánvétel mellett.

Előre is meggyőződve az ohajtott eredményről, tisztelettel maradtam önnek hálás tisztelője

6. 2—4 ***Wohlfahrt József.***

Kapható:

Debreczenben: **Szepessy Antal** norimbergi s diszáru kereskedésében, **Borsos és Rothschnek** gyógyszertárában, **Csanak József** füszerkereskedésében; Nagyváradon: Janky Antal, Huzella A., Knorr uraknál; Nagy-Károlyban: Jelenik gyógysz., Nyiregyházán: Reich és Pavlovics uraknál; Böszörményben: Lányi M., Nagy-Bányán: Papp S. gyógysz., Szinyérváralján Gerber gyógysz., Somlyón: Ruszka I. és társa; Tokajban: Kröczer A. S.-A.-Ujhelyben: Reichard testv. és Deutsch János; Török-Sz.-Miklóson: Mikó M. Szolnokon: Harapszky A., Kecskeméten Machleip gyógyszertárában.

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában